

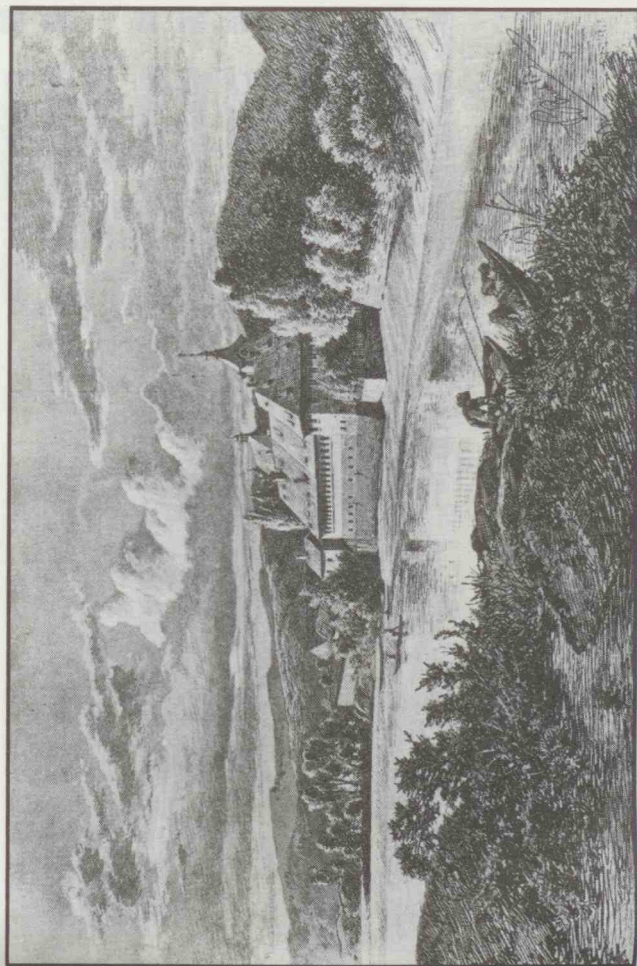
INFORMAČNÍ BULLETIN
VEŘEJNÉHO DĚNÍ
KULTURY A SPORTU

DOBŘICHOVICKÝ ZPRÁVODAJ

• 956.9 -

ROČNÍK XI

Kukátko

PŘED R. 1889 - V. BRECHLER

252 29

DOBŘICHOVICE

EVROBANKA a. s.

poskytované služby

- **přijímání vkladů od veřejnosti**
- **poskytování úvěrů (pružné a rychlé jednání za předpokladu prokázání návratnosti úvěru a zajištění úvěru i úroků)**
- **zřizování a vedení účtů (na počkání, po předložení minima dokladů – občanský průkaz, u podnikatelských subjektů živnostenské oprávnění nebo výpis z obchodního rejstříku)**
- **platební styk a zúčtování (včetně různých možností zpracování a předávání výpisů z účtů, využívání trvalých příkazů k úhradě, vedení pozastavených plateb po určité době apod.)**
- **pokladní služba**
- **konzultační a poradenská činnost ve věcech podnikání a investování**
- **zprostředkování obchodů s cennými papíry**
- **poskytování bankovních informací**
- **dokumentární akreditivy a jiné služby**

Běžné účty úročíme 3 %, žirové účty až 5,5 %.

Výpisy z účtů zasíláme dle dohody.

Nabízíme výhodně úročené termínované vklady od jednoho měsíce do několika let.

EVROBANKA a. s.

filialka Dobřichovice

Palackého 541

Dobřichovice

Tel. 991 20 46, 991 10 93, 991 22 83

Fax 991 10 41

AKTUALITY

VZPOMÍNKOVÁ SLAVNOST K 50. VÝROČÍ UKONČENÍ 2. SVĚTOVÉ VÁLKY

V neděli 7. května odpoledne se před obecním úřadem konal vzpomínkový akt k 50. výročí ukončení světové války v Evropě. V jeho úvodu pozdravil účastníky pan starosta a po recitačně-hudebním pásmu žáků základní školy vystoupil s hlavními projevy ing. Robert Tyleček (*jeho text přinášíme níže - pozn. red.*), předseda okresního výboru Svazu bojovníků za svobodu. Vyzdvihl v něm podíl účastníků našeho domácího i zahraničního odboje na vítězství Spojenců a polemizoval s názory některých veřejných činitelů o pasivní roli českého národa ve světové válce. Závěrem připomněl jména dobřichovických občanů, kteří se aktivně podíleli na protinacistickém odboji, a vzpomněl i těch, kteří zahynuli v káznících, v koncentračních táborech a na popravišti. Po jeho vystoupení položili představitelé obce, politických stran a místních organizací, sdrúžení a spolky kyčice a věnce k pomníku Obětém válce; slavnost byla zakončena slátní hymnou.

Vzpomínkovému aktu se zúčastnilo mnoho dobřichovických občanů, včetně krojovaných členů Obce baráčníků, kteří pak v slavnostním průvodu prošli obcí na sokolovnu, kde pokračovali v družné zábavě až do večerních hodin.

E. C.
Pozn. redakce: autor předchozích řádků z přirozené skromnosti nevedl jeden údaj: Slavnostní program moderoval pan doc. dr. Emil Calda, CSc.

Vážení členové a spoluobčané, při této příležitosti bychom Vás rádi seznámili s projevem pana ing. R. Tylečka, proneseným na výše zmíněné slavnosti. Dommíváme se totiž, že jeho znění a vlastně i svědeckví by mělo být z mnoha důvodů zachováno. Následuje tedy plný text jeho projevu.

V těchto dnech si připomínáme 50. výročí vítězství státní protihitlerovské koalice ve II. světové válce. Je to příležitost, abychom celé naší veřejnosti na základě vlastních prožitků a zkušeností řekli, co to byla válka a co to byl odboj proti nacistu. Chceme, aby to byla vzpomínka co nejdůstojnější, protože se týká 360.000 našich padlých spoluobčanů. Chceme znovu vyjádřit statečnost všech, kteří bez ohledu na své životy, ať už v zahraničních vojenských jednotkách, či na domácí frontě, nebo v nacistických koncentračních táborech a věznicích položili životy v boji proti nacistu. Oslavy vítězství ve II. světové válce se musí stát záležitostí celonárodní a musí být důstojné, aby se tak Česká republika postavila po bok spřátelených států v Evropě a ve světě, se kterými jsme bok po boku tehdy bojovali a zvítězili.

Odboj proti nacistu nebyl možný bez vzájemného porozumění a pospolitosti těch, kteří se ho zúčastnili a kteří byli nejdoudu schopni nasadit či obětovat vlastní život za to, aby nebyl prozrazen jejich spolupojovník, zachraňovat mlčením při krutých výsleších své spolupojovníky, všestranně a riskantně si pomáhat. Je nutné současně si uvědomit, že odboj národů, který položil základ nové demokratické Evropy, mřil proti obojí ideologii nenávisti, nacistické stejně jako komunistické.

Pamětníků příčin a průběhu II. světové války - zatím nejhrůznější války v dějinách lidstva - rychle ubývá. Dnešní střední a mladá generace, bohužel, díky dalšímu více než 40. letému totalitnímu režimu u nás, o historické pravdě nebyla informována a když, tak jednostranně a zkresleně. Tento dluh naší mladé generaci je nutno rychle splatit. Je to úkol pro naše historiky urychleně zpracovat pravdivé historické dokumenty a ty pak promítnout do školních učebnic, aby naši učitelé měli podklad pro pravdivé informace a mohli vychovávat naši mládež.

Při této příležitosti musím kategoriicky odsoudit názory a výroky některých nynějších politiků a publicistů, těch, kteří ještě chodili po houbách, když mnozí z generace jejich otců a dědů - a to dobrovolně a zadarmo - riskovali své životy a zdraví jen proto, aby národ přežil zkázonosný přívál nacistu. Ti, co zpochybňují naše právo účastnit se oslav 50. výročí konce války v Evropě, jako by nikdy neslyšeli, že Češi patří k národům, které měly podle počtu obyvatelstva relativně největší počet obětí na frontách, ve vzdušných bitvách, v koncentracích i v domácím odboji.

Naši, československou republiku osvobodila vojska spojenců a ne, jak se v minulosti učilo a hlásalo, jenom Rudá armáda. Součástí těchto vojsk byla i Čs. zahraniční armáda a ujišťují Vás, že to nebyla armáda jen symbolická, jak by nám chtěli určití lidé namalovat. Když nám nebylo dovoleno bojovat za svobodu své vlasti doma v ČSR, odcházeli mnozí ilegálními cestami plnit tento úkol

přistavu Dunkerque. Toto stručné shrnutí bojů čs. zahraniční armády ve II. světové válce mělo připomínat skutečnou aktivitu čs. vojáků na všech frontách po celou dobu války. Pro úplnou představu o síle čs. vojsk v zahraničí několik čísel.

V Polsku měl čs. legion přes 1.000 vojáků, ve Francii 13.500, na Středním východě 2.000, v Anglii 6.000 pozemních sil a 3.500 letců. V SSSR čítal čs. armádní sbor 16.500 vojáků. Tyto počty přesahují 40.000 osob a nejsou v tom zahrnuti náhradní útvary. Při vstupu na území Slovenska byla provedena mobilisace, postavena 4. brigáda s čs. velením, což činilo dalších 30.000 vojáků. Přípočteme-li k tomu okolo 100 partyzánských oddílů na území Čech a Moravy v počtu asi 7.500 osob a povstalecké jednotky, které nečekaly až jejich město někdo osvobodí (Vsetín, Přerov apod.), které čítaly tisíce osob (jen pražské povstání mělo kolem 30.000 bojovníků), docházíme tak k počtu přes 100.000 lidí, kteří se účastnili bojů za naše osvobození. Je rovněž nutné uvést bojovníky za svobodu, kteří za svou odbojovou činnost a rasovou příslušnost byli vězněni v nacistických koncentračních táborech a kázních. Těch bylo přes 350.000, z toho 225.000 bylo popraveno, umučeno nebo zemřelo.

Při vzpomínání na události před 50 lety je rovněž nutné se zmínit o tom, že v sobotu 5. května 1945 začalo z osvobozeného pražského rozhlasu volání o pomoc při povstání Pražanů proti okupační armádě. Zfanatisovaná nacistická soldateska se ani v posledních hodinách války nedovedla smířit se skutečností, že válku definitivně prohrála, a v posledních křečích odporu proti spojeneckým armádám ničila na ústupu všechno. I Praha by byla jistě daleko více poničena, kdyby včas nepovstali Pražané proti okupační armádě a téměř s holýma rukama na barikádách za vydatné pomoci Vlasovců Prahu bránili až do příchodu Rudé armády. Škoda, že nemohlo být využito nabídky pomoci americké armády generála Patona, která již v té době osvobodila Plzeň a stanula na dohodnuté demarkační čáře u Rokycan. Povstání a čtyřdenní zoufalý boj proti silné nacistické armádě si vyžádal přes 1.600 obětí na různých místech Prahy, jak nám to připomínají pomníčky a pamětní desky. Ovšem ani o pražském povstání se nesmělo z bolševiků mluvit, protože už 1. června 1945 poslal pan velvyslanec Zorin tehdejšímu předsedovi vlády (Gottwald) dopis, v němž mu oznamuje, že vedení pražského povstání, tj. "Česká národní rada nemůže požít důvěry velitelství Rudé armády ani čsl. vlády, protože předem připravovala plány na záchranu německých vojsk a poskytnutí pomoci k zachování jejich zbraní." Pro tento přístup SSSR k pražskému povstání muselo být z historie vygumováno.

Mnoho bylo příčin německé porážky. Pravdou, nelyžazatelnou z dějin národa, zůstává skutečnost, že německé jednotky v Praze kapitulovaly do rukou našich. Praha byla svobodná, než do ní vtáhla Rudá armáda.

Na závěr mi dovoluete, abych vzpomněl dobřichovické občany, kteří se zúčastnili odboje, byli vězněni a někteří byli popraveni nebo zemřeli. Popraveni byli Josef Smrkovský a Václav Tůma, z koncentráků a káznic se nevrátili Jaroslav Velc, rolník Rozsypal, manžel Fröschiolvi a rodina Krausova, rodina Gutova a jejich babička Sálušová, věznění přežili a vrátili se Ant. Janeček, Láda Mestek, mlynář K. Havlík, Josef Klíma, František Petrák, Karel Vanžura, Frant. Cvalín, lesní Jakeš, manželé Chittussi a manželé Voříškoví. Při pražském povstání byl smrtelně zraněn a pak zemřel pan Josef Kouša.

Vzpomínáme a děkujeme.

* * *

Také Obecní úřad v Letech uspořádal vzpomínku na 50. výročí ukončení 2. světové války. Konala se v neděli 14. května v letovské mateřské škole. Pořadatelé pojali vzpomínku ve velmi komorním duchu, zajímavě a vkusně. Pozvali si totiž ke koncertu známý (také dobřichovickému publiku) pražský amatérský smyčkový orchestr QUATTRO CORDE. Dirigoval Jan Frank, za jedním z pulůů zasedl i letovský starosta p. M. Cvanciger. V pořadí zazněla díla Antonína Filise (Sinfonia č. 4 F Dur), Františka Bendy (Sinfonia in G) a Miroslava Hlaváče (Slovenské invence). Známý orchestr opět svou hrou připomněl, že přidávne jméno amatérský má mezi svými předky latinské sloveso 'amare - milovat, mít rád'. Ovšem nejen hudbu milují, což bylo patrné doslova z každého tónu, dovedou ji také zahrát. Lehce, s bravurou i pokorou. Dostalo se jim za jejich výkon také zasloužených ovací publika, mezi nimiž byli i hosté z okolních obcí. Před koncertem vystoupil s krátkým proslavením další milý host,

[3]

KUKÁTKO 6/95

v zahraničí, neboť jsme byli přesvědčeni, že Hitler bude ve své expansi pokračovat a že bude příležitost proti němu bojovat, ať to bude kdekoliv. Když 1. září 1939 vypukla II. světová válka, měli jsme již vybudovanou svou jednotku o síle asi 1.000 mužů v Polsku a ve Francii okolo 3.000 mužů. Byli jsme tak prvními bojovníky, kteří se v cizích zemích postavili nacistickým vojskům na odpor. První bojový úkol pro naši jednotku byl již 15. září 1939 v prostoru Tarnopolu v Polsku. V roce 1940, v době napadení Francie, byla tam již vytvořena I. čs. divise, která po mobilisaci čs. občanů žijících v zahraničí a vojáků, kteří opustili svou vlast a šli proti Hitlerovi bojovat, dosáhla počtu 13.614 osob, z toho 1.800 letců. Dva pěší pluky této divise a čs. letectvo bylo nasazeno do boje proti postupující nacistické armádě. Po kapitulaci Francie bojovaly čs. letecké perutě po boku svých anglických kolegů v rozhodující letecké bitvě o Anglii. Společně s Poláky to byli naši letci, kteří vydatně pomáhali odrazit letecké útoky nepřítel a dosáhli vítězství ve svazku anglické armády. Nedovedeme si ani představit, co by to bylo znamenalo, kdyby Hitler vyhrál leteckou bitvu o Anglii a po ní invasi, a jak by dále probíhala II. světová válka. Rozhodně bychom dnes neoslavovali vítězství a český národ by už asi neexistoval. Tehdy naši udatní letci nebojovali jen o záchranu Velké Británie, ale i o svobodu ČSR.

Ještě se musím zmínit o některých historických skutečnostech. Po 15. březnu 1939, když Hitler okupoval okleštěnou republiku a byl zřízen protektorát, vytruboval do světa, že tímto je mír v Evropě zaručen na celé generace. Ale již 1. září 1939 napadli Němci bez vyhlášení války Polsko a během měsíce je doslova převálcovali. Na východě si ovšem značnou část Polska zabral Sovětský svaz a 28. září 1939 byla podepsána spojenecká smlouva mezi Německem a SSSR. Do tohoto časového úseku spadá také Stalinova likvidace cca 15.000 polských důstojníků v Katyni. Mezi zastřelenými byli i otec našeho bývalého spolubojáče Jirky Šutta. Od podepsání této smlouvy vedení SSSR, především ministr zahraničí Molotov a také Stalin, blahopřáli Hitlerovi ke každému úspěchu při okupaci evropských států - Dánska, Norska, Belgie, Holandska až po konečnou porážku Francie v červnu 1940. SSSR však nezůstal při okupování pozadu, 15. 6. 1940 vpadly jednotky SSSR do Litvy, následovala okupace Lotyšska a Estonska, jednodenním ultimátem byla Rumunsku zabrána Besarabie a Bukovina. Hlavní záměr Hitlera byl dobytí britských ostrovů. Anglie byla v té době jediný stát v Evropě, který byl s Hitlerem ve válečném stavu a nepodleh, a prožívala nejtěžší boje o svou záchranu za cenu nesmírných obětí. Ať to bylo v letecké bitvě o Anglii nebo o udržení nadvlády na moři, při neustálém ohrožení vyložením německých armád na britské ostrovy, což se Hitlerovi nepodařilo. V této kritické době zaslal ministerský předseda Anglie W. Churchill poselství Německa, zda si vedení SSSR vůbec uvědomuje, kam až povede podpora uplatňování hegemonie Německa nad celou Evropou a současně ho upozornil na soustředování mohutných vojenských sil směrem na východ. Bohužel, Stalin nebral tento varovný signál na vědomí. Teprve když za rok, 22. 6. 1941, Hitler přešel SSSR mohutnými armádami, které měly do té doby dostatek času na vyzbrojení, uvědomila si sovětská vláda, k jaké katastrofě nechala dojít. Dopaď války s Hitlerem předstoupje přes 20.000.000 obětí SSSR. Skutečnost, že se sověti přepočítali při paktování s Hitlerem po celé dva roky, vůbec jim nevaďala, aby po svém napadení okamžitě nevyžadovali vytvoření druhého, a to západní fronty. To požadovali od vyčerpané Anglie, která nesla tíhu všech útoků ze strany Německa na několika frontách.

Abych se však vrátil k naší účasti v bojích o naše osvobození. V roce 1941, kdy nacisté 22. 6. přešli SSSR, spojenecká vojska rozvinula ofenzivu do Syrie, v té době pod francouzskou vládou ve Vichy kolaborující s Němci. Náš 11. pěší prapor bojoval společně se spojenci a Syrii dobyl. Tím bylo Hitlerovi zabráněno, aby tento prostor využil jako nástupový pro útok na SSSR z jihu. Po vítězné bitvě v Syrii byl náš 11. prapor přesunut do Tobruku, který spojenci drželi jako důležitý přístav ve Středozemním moři i za cenu boje v obklíčení. Spojenecká vojska nejen že zastavila postup nepřítel u El Alameinu na podzim roku 1942, ale útočnou operaci získala zpět v Egyptě území obsazené fašistickou Itálií a Německem. Dále hnala nepřítel pouští severní Afriky až k Tunisu. Na to museli Němci a Italové vyklidit všechna okupovaná území v Africe. I zde bojovali čs. vojáci v sestavě spojeneckých vojsk.

V uvedené době se již pro boj připravoval I. čs. prapor v SSSR - Buzuluk. Do bojů zasáhli 8. 3. 1943 u Sokolova a posléze již jako I. čs. brigáda pomáhal osvobozovat sovětská území a města Kyjev, Ruda, Bilou Cerkev, Žaškov a v roce 1944 již o síle armádního sboru polská území u Krosna, Jasly, Dukly a dále v prostoru Ostravy. Po ovládnutí dukelského průsmyku, kterážto bitva měla za následek ohromné ztráty na životech čs. jednotky, následovaly boje čs. vojska na Slovensku a na Moravě.

Při vyložením spojenců ve Francii, 6. června 1944, byly do bojů v plné síle nasazeny čs. letecké útvary a čs. obrněná brigáda bránila 12.000 Němců v prohibít se z obklíčení v severofrancouzském

[2]

KUKÁTKO 6/95

ředitel nadace Patriae pan dr. Jiří Oberfálzer. Ve svém velice zajímavém zamyšlení se dotkl zejména známých neuralgických bodů naší historie a jejich vztahu k formování naší národní povahy. Zamyslel se též nad otázkou, proč máme někdy tendenci spíše zveličovat naše neúspěchy a průšvihy, než zdůrazňovat to, co se nám povedlo.

Oslava měla ještě jednu velmi důležitou část. Po koncertě byli všichni účastníci pozváni na malé společenské setkání v budově obecního úřadu.

JM

Z HISTORIE

ČTYŘICÁTÝ PÁTÝ ROK V DOBŘICHOVICÍCH A CO MU PŘEDCHÁZELO

(z kroniky obce vybral Ing. Pavel Kyzlík)

1938 - 25. ledna se nad naší obcí objevila polární zář a pod vlivem napjaté mezinárodní situace si pověřivší lidé vykládali, že je předzvěstí války.

10.4. na slavnostní schůzi se stal naším čestným občanem gen. J. Syrový.

21.5. naši obcí projelo mnoho nákladních vlaků s vojáky, děly a tanky směřem k Plzni. Cestou ke Karlůvku projížděly kolony aut s vojáky a dělostřelci.

23.9. po 22. hodině byla vyhlášena mobilizace, lidé se srocovali na ulicích před "Starou poštou" a obecním úřadem. Ranním vlakem ohořně odjíždělo mnoho občanů z naší obce splnit svoji vlasteneckou povinnost. Obec se plně uprchlíky z pohraničí a z Prahy.

29.9. obcí projeli kočové, kteří vedli 450 koní z Karlovarského kraje do Vlašimí.

30.9. se obcí rozšířila zpráva o dovršení mnichovské zrady. Lidé u amplionů plakali. Pro uprchlíky z pohraničí se těžko hledá zaměstnání. Tito dělníci v pracovním táboře ve stejnojmenných naší demobilizované armády upravují cestu k Letům.

1939 - 15.3. zřízen Protektorát. Lidé chodili bezradně po ulicích, sklíčení a s proudy slz ve tvářích.

První německá vojska projela naší obcí 3.4.

7.9. vyhořel domek čp. 285, při hašení požáru pomáhalo německé vojsko.

1.10. zavedeno přidělování potravin na listky.

1.10. vystěhováno školy pro potřebu vojenské kompanie Landesschutzten. Vyučováno v Sokolovně.

1940 - Zaveden prodej textilního zboží na listky (šatenky), na koupi obuvi musí být od obecního úřadu povolení. Několikrát se konal odvod koní. Po rozpuštění politických stran vzniká jediná "Národní souručenství" - v naší obci nevyvíjí žádnou činnost.

15.3. na veřejných budovách se podle nařízení poprvé objevují prapory s hákovým křížem. Vývěsné tabule musí být uvedeny nejprve německy a pak česky. V obecně škole zakázány čítanky "Ráno".

1941 - 11.2. přišla velká voda, ledy u nás strhly nebo poškodily 28 domů. O této povodni zakázaly úřady se zmiňovat v novinách.

12.4. byla úředně zastavena činnost Sokola.

29.4. bylo nařízeno v úřadovnách a učebnách vyvěsit obraz Hitlera a Háchy.

9.5. tábořily v obci německé pancéřové oddíly. Přijely z tažení v Srbsku a připravovaly se na vpád do SSSR.

18.9. začali židé i v naší obci nosit židovské hvězdy.

[4]

KUKÁTKO 6/95

Přiděly potraviny jsou velmi malé. Na černém trhu stojí vajíčko 12 k, 1 kg sádla 200k, 1 q pšenice 1 300 k. Potraviny se shánějí těžko a s velkým rizikem.

1942 - Ze zámku byly odvezeny všechny zvony. Po urgencích místního vikáře Strnada byl ponechán a zachráněn památný zvon u Karlůvku z r. 1660 a starý, rovněž památný zvon "Sanktusový" z roku 1779.

Od 13.2. bylo zavedeno v každé třídě 7 hod. týdne vyučování němečně a zastaveno vyučování dějepisu. 30.7. opustili Dobřichovice poslední židé.

1943 - V dubnu byl zatčen nadlesní V. Jakeš, který byl obviněn z poslechu zahraničního rozhlasu a z toho, že nepřispěl ku pomoci hajnému Mužíkovi, který dopadl 3 sovětské důstojníky, kteří uprchli ze zajateckého tábora. Pro tento důvod byl také zavřen 1.nám. starosta, zednický mistr Procházka. V červnu byli zatčeni hodinář Frant.Petrák, sokolník Vanžura, správce velkostatku Handschutich a důchodce Fr.Cvalín, obvinění z poslechu zahraničního rozhlasu. Pro nedovolené mléti obilí zemědělcům byl odsouzen mlynář K.Havlík, manželka starosty Vlasta Fürstová, rolníci J.Brodecký a A.Rozsypal, někteří trest nenastoupili. Na statek uvalena nucená německá správa.

V obci byly zabírány byty, hlavně na Brunšově, pro uprchlíky z německých bombardovaných měst. Farním úřadem byly odevzdány tři svazky židovských matrik.

5.4. provedl zemský úřad komisionální šetření a převzal most do státní správy.

Jídla je nedostatek, lidé melou obilí doma na kávoových mlynkách, aby získali trochu černé mouky. Automobily se předělávají na svítiplyn a dřevoplyn.

Aby alespoň na krátkou chvíli dalo se zapomenouti na těžký život působil v hostinci "U Rousků" divadelní kroužek ochotníků: St.Hrubý, L.Richtermoc, K.Kudrna, bratři Geisslerové, J.Kolátor, K.Křehký, Cupák st., Em.Sevel, Z.Bartoušek, Bobek ml., J.Schofofský, Fr.Petrák, Ant.Havlík, Vlasta Matl, J.Váňa, P.Doležal, J.Kimla, L.Marzy, L.Mestek, M.Mašková, H.Kudrnová, Vi.Richtermocová, B.Kyrášková, E.Jakešová, A.Kudrnová, M.Hrubá, M.Raková, K.Procházková, L.Marzyová, K.Hrubá, M.Kadlecová, L.Kramperová a další.

1944 - I v tomto roce bylo několik občanů zatčeno z politických důvodů německou policií. Zeť hostinského T.Petráka - J.Klima byl zatčen pro ironické poznámky o vítězství německých vojsk. Autosprávkář V.Tůma byl zatčen a popraven pro přechovávání zbraní.

Stále panuje velká bída. 1 l mléka stojí 20 k, metrák brambor 1 600 k, pšenice 5 000 k., bez lístku se dostanou jen sirky a poštovní známky. Mnoho lidí je na práci v Německu.

1945 - Od časně rána trvají transporty "národních hostů" - uprchlíků z východní Evropy. Nálety anglo-amerických letadel na železniční trať jsou stále častější, odštělované jsou hlavně lokomotivy. Oblíbená naše občanka Růžena Humhalová byla zabita v Radotíně cestou do práce. Bylo bombardováno naše nádraží, kde stál maďarský vojenský transport o 30-ti vozech, naložený ianuky, zbraněmi a municí a německý lazaretní vlak. Bylo svrženo asi 20 pum, dvě padly těsně vedle vlaku, jedna do zahrady u čp.120, ostatní do pole. Byli zabiti 4 němečtí občané. Nálety se opakovaly několikrát. Železniční most v D.Mokropsích byl 29.4. vyřazen z provozu partyzány.

V pátek 4.5. o 17 hod. došla tel. zpráva na žel. stanici, aby byly odstraněny německé nápisy a zavedena česká úřední řeč. Nastal chaos, jedni radili k opatrnosti, že ještě není k povstání čas, druhí vyběhli do ulic. Zbytek dne uběhl jen za bouřlivého rokování občanů před místními školami. Ve svém počínání byli nejhrolivější někteří vlajkáři, kteří ve "vlasteneckém nadšení" srhávali německé nápisy.

V sobotu 5.5. byl dán pražským rozhlaselem signál k vojenskému vystoupení. Pohotoví občané se hlásili v Sokolovně majorovi hran. pluku J.Kodytkovi, který byl velitelem ustanoven již dříve ilegálním nár. výborem. Prvním úkolem bylo odzbrojení německého strážního oddílu a Maďarů na nádraží. Oddíl Dr.Kadely tento úkol celkem bez potíží provedl. Odzbrojení vojáci byli umístěni do stájí velkostatku, nebyli odsunuti, což se později mohlo zle vyplatit, když obec ustupovala vojska Schörnerovy armády.

[5]

KUKÁTKO 6/95

PŘÍDELOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ ZA VÁLKY

(Podle obchodníka z válečných let)

Potravinové lístky na všechny druhy potravin (včetně mýdla) byly sestaveny do jednoho archu, který si spotřebitel po obdržení rozstříhal. Některé druhy potravin se musely předem do stanoveného termínu objednat v prodejně (např. máslo, mléko). V jiné prodejně pak nebylo možné zboží zakoupit. Přiděly nebyly pro všechny osoby stejné. Němci měli přiděly vyšší. Jiné přiděly měly např. děti do 3 roků (více mléka, ale méně masa), jiné přiděly měla mládež do 18 let věku.

Samozásobitelé (zemědělci) nedostávali lístky na mléko, máslo a tuky, mouku a pečivo, na vejce). Ten, kdo si doma odchoval vepra na porážku, nedostával ani lístky na maso a uzeniny.

Do obchodu se nechodilo na nákup jen s hotovostí, ale každý měl při sobě i potravinové lístky a ty střežil více než peníze.

Obchodník vyřezával zboží jenom tolik, co bylo uvedeno na potravin. lístku. Při prodeji si odsťhl příslušné kupony, ty pak musel nalepit na zvláštní archy a po uplynutí měsíce předložit na zásobovacím úřadě. Podle množství nalepených lístečků mu úřad vystavil konsignaci na příslušné množství zboží. Vše se kontrolovalo.

Měsíční přiděl na dospělého osobu:

0,80 - 1 kg cukru
1,5 kg hrubé mouky
1,5 kg hladké mouky nebo pečiva
6 kg chleba
140 g másla
140 g sádla
140 g margarínu
250 umělého medu
4 vejce
1/16 litru odsťhlé, mléka demně
40 g droždí
1/4 kg soli
12 - 14 dkg krup nebo těstovin
1/4 kg marmelády
1/4 kg kávoviny - Měla
1 kg masa nebo uzenin
1 mýdlový prášek
1 malá kostka mýdla obyčejného

Na rok:

50 kg brambor
120 bodů na šatence a 6 párů puntčoch (pomožek)
1 pár kožené obuvi
"dřeváčky" (látkové boty s dřevěnou podrážkou se kupovaly na šatenských body)
Za látku na 1 oblek ostřhl obchodník skoro celou šatunku.

Na 1/4 roku byl přiděl 100 g tvrdých bonbónů.

Na vánoce: 100 g čokoládových bonbónů a 1/2 kg jablek.

Tabačenkou dostávali snad jen muži nad 18 roků - přiděl 100 cigaret na měsíc.

Na potravinové přiděly se nakupovalo do 31.5.1953.

Potravinové lístky byly vydány ještě na červen 1953, přestože se již nevyužíly. Stalo se tak kvůli utajení, aby národ nevěděl předem o skončení přidělového systému - proč?

Po ukončení války se situace brzy a rychle zlepšovala díky americké pomoci UNRRA, kterou později naše vláda odmítla.

V neděli 6.5. došlo k zatýkání kolaborantů, vlníkařů a dobřichovických Němců. Zatčeno bylo celkem 70 osob. Občané stávlí na výpadových silnicích záseky, nejdůležitější barikáda byla na Vráži. Toho dne prošla obcí směrem ku Praze Vlasovova armáda.

V pondělí 7.5. pod dojmem hrůzostrašných zpráv o ukrutnostech páchaných Němci v Praze došlo k večeru k velkému sročení lidí před školou. Rozjitzřený zástup se domáhal zastřelení zajatců. Jeň s velkou námahou se podařilo místnímu velení tomuto činu zabránit.

V úterý 8.5. se přes obec převalila část Schörnerovy armády v počtu asi 20 tis. vojáků plně ozbrojených, velké množství tanků, děl a jiných válečných vozidel. Armáda začala Dobřichovicemi ustupovat kolem 14. hodiny. V těchto těžkých chvílích se ujal iniciativy místní hasičský sbor, který se jako jediný objevil na ulicích a konal hlídky. Díky členu hasičů Tomáši Procházkovi byly Dobřichovice ušetřeny, když rozmluvil vedoucím předvoje majoru Trostalovi ústup přes most na Všenory a poslal Němce přes řevnice. Zabránil tomu, že vojko netáhlo kolem školy, kde byli internováni zajatci. Německá armáda ustupovala obcí plných 12 hodin.

9.5. se přehnalý náš obcí sovětské tanky směrem od Karlíka a od Letů ku Praze aniž by se v obci zastavily. Sebevraždou i se svoji manželkou zemřel známý dobřichovický lékař MUDr.Hugo Dvořák, později Dworak a pak Forster, který se přihlásil k Němcům. Byl dobrým lékařem a nikoli špatným člověkem.

Sovětská pěchota s tanky a děly se usídlila v naší obci 10. května na prostranství vedle přívozu (u čp. 65) a opustila naši obec 18.5.

Revoluční národní výbor fungoval do 21.6., kdy byl ustanoven řádný národní výbor. V prozatímním výboru fungovali učitel M. Novák, železničář J.Smrt, učitel J.Štěpán, kovář J.Jíra, prof.Dr.K.Rakovič, drogist J.Macháček, zednický mistr J.Strejček a státní úředník A.Jiráček

Druhým vojenským velitelem po J.Kodytkovi se stal plukovník T.Dvořák, po jeho odvolání do Prahy kapitán Pulda (nadlesní), po něm zedník J.Boubín - četař.

Místní revoluční posádka měla svoje kasárna v Sokolovně a velitelství v restauraci Pod vinicí a čítala asi 300 mužů. Osada Karlík měla posádku svoji, které velel Dr.Stomffé.

Naši spoluobčané, kteří byli totálně nasazeni v Německu, se vraceli domů již časně z jara, ještě za okupace pod různými záminkami nebo prostě utekli. Věžňové z koncentračních táborů se vraceli někdy až za několik měsíců po květnové revoluci. Ze známých starousedlíků se nevrátili rolník Ant.Rozypal, který zahynul na sklonku války při pochodu smrti. Z místních židů zahynula celá rodina Froschlava v Osvětimi. Dělník Jar.Veic byl za okupace zatčen a jako komunista popraven.

Na velké slavnosti byl 27.5. veřejnosti otevřen park velkostatku a nazván Sadem 5.května. Zakončením německé okupace obživily všechny organizace a spolky, které byly zakázány. Svoji činnost rozvinul Sokol, DTJ, Junák, Dělnická beseda. 21.srpna byla ustavena odbočka SČSP.

Zemědělci se sdružili do svazu zemědělců, byla založena Vlastenecko-dobročinná sdružená Obec Barátnická.

25. srpna se konala velká slavnost, byly předány České obci sokolské dva prapory, které po dobu okupace skrýval Fr.Straka. Šlo o prapory, které byly před válkou darovány ČOS prezidentem T.G.Masarykem a prezidentem Dr.Benešem. Slavnosti se zúčastnilo členstvo 26 jednot.

Suché a teplé léto umožnilo pohodlně sklídit uspokojivou úrodu, také okopávání a řepa se rovněž pohodlně sklídily. Vánoce byly bez mrazu.

* * *

Vážení čtenáři, jako doplněk k předcházejícímu textu uveřejňujeme vzpomínku na živobytí s potravinovými lístky, kterou nám zaslala paní Bílková. Ji také děkujeme za zapůjčení ukázek. Některé jsme se pokusili reprodukovat.

GASTRONOMICKÁ HLÍDKA

Vážení čtenáři,

tenkrát píšu naši rubriku pod čerstvým dojmem přednášky p. ing. Jiřího Baiera. Další setkání s mužem, jenž je pro mne také velkou autoritou gastronomickou, jsem využil i pro naši rubriku a získal příslib, že v některém z příštích pokračování budeme moci přinést také jeho recepty. Do tohoto čísla už je nedostaneme, rozhodl jsem se proto kompromisně spojit pokračování prochyázky po francouzské kuchyni s houbarskou inspirací. Jako předkrm ale přeci jen jeden recept p. ing. Baiera:

My labužníci máme plně pochopení pro mírný despekt, s nímž se p. ing. Baier vyjadřuje o tzv. hříbkařích. Jsou houby onatejší. Jedné z nich se v poslední Baierově dobfichovické přednášce dostalo zasluženého místa - májovka, konzumována syrová nebo v podobě houbových krájal, se osvědčuje jako účinný lek proti cukrovce a věšimé alergii. Následující kuchyňská úprava má všechny rysy špičkového uměleckého díla - je geniálně jednoduchá. Májovky nakrájíme na tenké plátky a na tuku po obou stranách osmahame. Ve chvíli, kdy zrůžoví, na ně opatrně rozklepneme vajčka a zapékáme, aniž by žloutek ztuhl. Až na oblohu z jarní zeleniny a měkký dobrý chléb je hotovo. Tedy jednoduchá příprava, odpovídající přípravě zapéčené šunky. Stačí si nepoplést čirůvku májovku (*Calocybe gambosa*) s vláknitci červenající (*Inocybe patouillardii*). Od májovky se liší především červenáním a fidišmi lupeny. Nenechte si ale zkazit chuť. Pokud se vám již při jídle nebo brzy po něm udělá špatné jmak, než z přejedení, přeci jen je naděje. Vláknice je sice smrtelné jedovatá, ale otrava jejím muskarinem je jediná houbová otrava, proti níž existuje účinný protijed - injekce atropinu. Jen musí přijít rychle.

Ještě malá poznámka osobní a malá poznámka technická: P. ing. Baier umí své recepty přiblížit suggestivně nejen slovem, ale také skvělými diapositivy. Ocenil jsem tak prostředí restaurace hotelu Trilobit ještě z jiné stránky. Prevence proti proměně v Pavlova psa vyšla, ve chvíli, kdy došlo na chutné diapositivy, mi přinesli chutnou večeři.

Poznámka technická: Následující recepty se snažím přizpůsobit výrobní lhuě tohoto čísla, tedy tomu, co můžete přinést z lesa nebo koupit. Tvoří tedy výjimku z pravidla, že recepty současně píšeme a vaříme. V několika je použit termín *bouquet garni*. Je to kytička z petrželky, tymiánu, bobkového listu a česneku, kterou pevně svážeme nití, necháme delší konec a před vhozením do hrnce za něj přivážeme k jeho uchu, aby šla kytička snadno vyáhnut. Do jídla totiž patří jen její aroma, samotná kytička se po vytažení zahazuje.

Odpustíte, stále na to zapomínám: Všechny rozpočty jsou pro 6 osob.

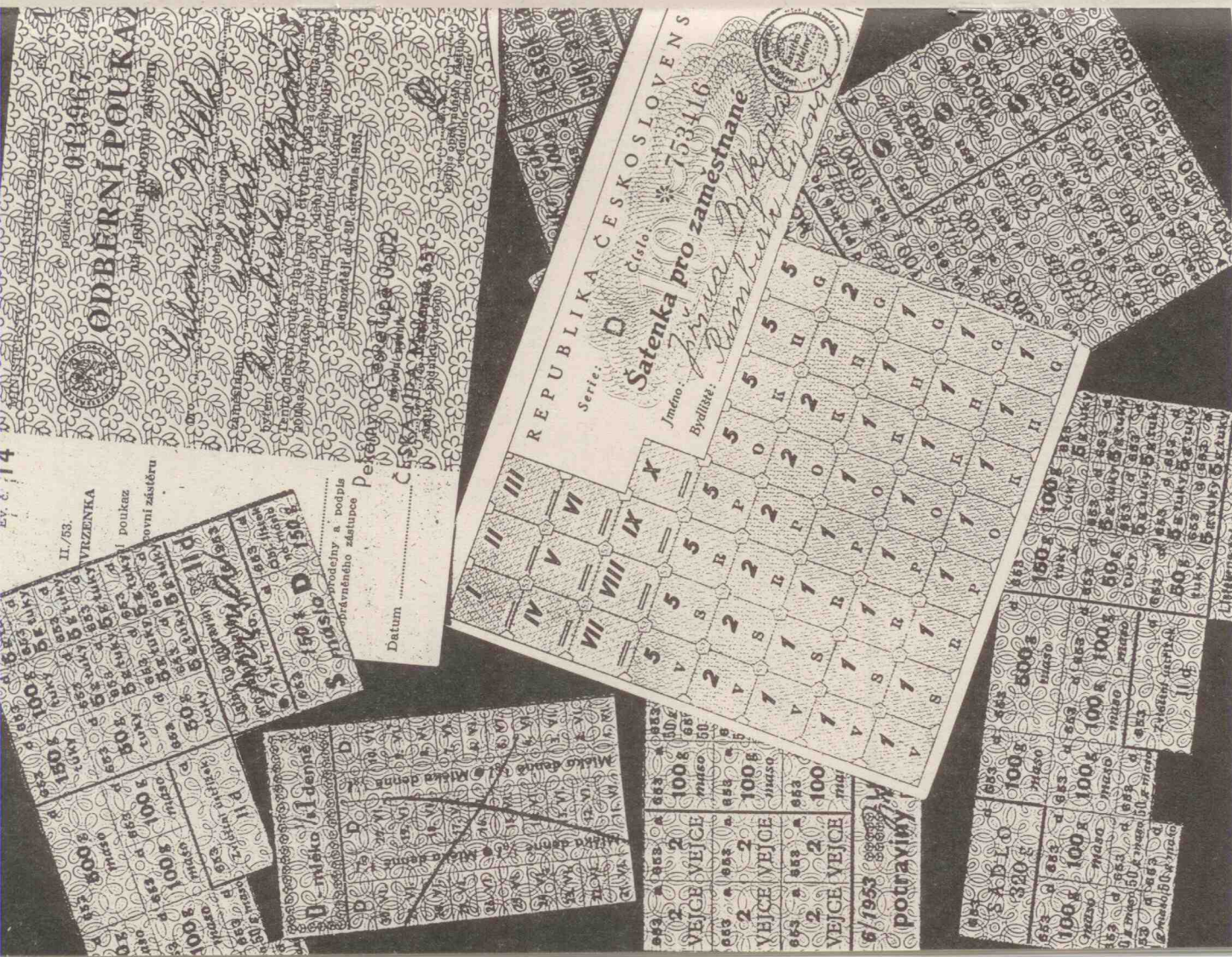
L.P.

BORDEAUXSKÉ HRÍBKY (CEPES A LA BORDELAISE)

Francie

8 hříbků, 4 plátky šunky, 1 dl olivového oleje, 3 šalotky, 1 polévková lžice husího sádla, 2 stroužky česneku, 1 polévková lžice sekané petrželky, sůl, pepř, citronová šťáva, bouquet garni

Hříbky očistíme a oddělíme nožičky od kloboučků. Hlavičky dozlatova opečeme na pánvi na prudkém ohni v předem rozpáleném oleji, po opečení osolíme a opepříme a odložíme na teplé místo. Nožičky hříbků, petrželku a česnek nasekáme nadrobno, šunku rozkrájíme na malé kostičky. V kastrolu rozpustíme husí sádlo, nasympeme sekané nožičky, petrželku a česnek, vložíme bouquet garni, přidáme krájenou šunku a na ni naklademe opečené hlavičky. Zakryjeme poklicí a necháme mírně dusit asi 15 minut. Vyjmeme bouquet garni a zbytek naklademe na předehřátou mísu a pokapeme citronem.

PLNĚNÉ HRÍBY (CEPES FARCIS)

Francie

12-18 tvrdých hríbů, 2 stroužky česneku, 3 šalotky, 125 g šunky, 60 g tlustého od šunky, 1 dl suchého bílého vína, 2 lžce strouhanky, 3 lžce oleje, zelená petrželka, sůl, pepř

Jídlo na oslavu šťastného houbatského dne, neboť potřebujeme hríby tvrdé a podobné velikosti. Pečlivě je očistíme a rychle omyjeme v tekoucí vodě. Nohy oddělíme od kloboučků, spodní stranu kloboučků zbavíme měkkých trubek. Pak je vložíme na 1 minutu do vařící slané vody, vyjme a necháme okapat. Zapékací mísu vytřeme česnekem a olejem a naklademe do ní kloboučky spodní stranou vzhůru. Necháme vyhřát troubu a vložíme do ní mísu s kloboučky, shora velmi mírně potřeny olejem. Po 5 minutách vyjāháme, kloboučky zakryjeme alobalem a vrátíme do trouby, kterou nastavíme na co nejnižší teplotu, při níž se ještě budou kloboučky péci, aniž by se opekly dozlatova. Zatím připravíme nádivku: Nohy očistíme a nasekáme nadrobno. Stejně nasekáme šunku, tlusté od šunky, šalotky, půl stroužku česneku a 5 malých snítek petrželky. Vše promícháme se strouhanou, dvěma lžecemi oleje, pepřem a solí. Naplň opečené kloboučky naplníme touto nádivkou a v zapékací míse dáme na půlhodinu péci do trouby. Během pečení chráníme povrch nádivky pravidelně zakapáváním bílým vínem.

ŽAMPIÓNŮ V KASOLETÁCH (CASOLETTES AUX CHAMPIGNONS)

Francie

0,75 kg žampiónů, 5 dl vody, 6 vajec, 1,5 dl smetany, citronová šťáva (zhruba ze dvou menších citronů), 1 cibule, sůl, pepř, bouquet garni

Žampióny očistíme, nasekáme nadrobno a nasypeme do kastrolu. Podlijeme trochou vody a polovinou citronové šťávy. Cibuli nakrájíme nadrobno a přidáme do kastrolu spolu s bouquet garni, solí a pepřem. Na mírném ohni necháme dusit, dokud se voda nevypaří (asi 15 minut). Pak vyjme bouquet garni, odstavíme a přidáme druhou polovinu citronové šťávy, smetanu a rozležaná vejce. Směs rozdělíme na porce do varných misek a vaříme ve vodní lázni asi 30 minut. Necháme vychladit a podáváme studené.

ZELENINOVÝ TALÍŘ (ASSIETTE DE CRUDITES)

Francie

1 malý květák, 6 mrkví, 30 dkg žampiónů, 1 menší mladý celer s natí, 2 malé červené řepy, 1 malé červené zeli, svazek ředkviček, 6 vajec, 2 porce sardele, citron, 2 dl oleje, 0,5 dl octa, Salagou nebo Vegeta

Nejméně 2 hodiny předem připravíme zálivku ze 4 dílů octa, tří dílů octa, utřených sardelí nebo sardelové pasty a Salagou (tuto výbornou salátovou směs lze již u nás koupit, celkem úspěšně ji ale také nahradí Vegeta) a necháme odstat. Květák rozebereme na nejmenší růžičky, červené zeli zbavíme košťálu a pokrájíme na tenké nudličky, mrkev jemně nastrouháme, červenou řepu a celer i s natí nakrájíme na kostičky, očištěné žampióny nakrájíme na tenké plátky a pokapeme citronem, aby zůstaly bílé, větší ředkvičky můžeme pokrátet. Vejce uvaříme natvrdo, oloupáme, seřizeme špičku a žloutky ze špiček nadrobíme do zálivky. Zeleninu vložíme do mísy, přelijeme zálivkou a uprostřed ozdobíme vejci, postavenými na seřiznuté špičky.

[10]

KUKÁTKO 6/95

Z NAŠEHO ŽIVOTA

CO VÍTE A NEVÍTE O BOLŠEVNÍKU A JEŠTĚ NĚCO NAVÍC

Bolševník velkolepý (*Heauleum spectosum* Weimm.) pochází z Kavkazu, kde roste ve středních a vyšších polohách zvláště na vlhkých stanovištích. K nám byl přivezen jako okrasná rostlina do zámeckého parku Kynžvart, odkud se zpočátku pozvolna, v 70. letech intenzivněji a nyní již lavinovitě šíří a nevádí mu i suchá místa. Nejrozsaáhlejší výskyty jsou v západních Čechách, ale jednotlivá ložiska jsou po celé republice. Má obrovskou vitalitu. Jeho semena se vodou dostávají do vzdálenějších míst, častý je proto na březích řek, potoků, příkopů, ale vyskytuje se i na rumišťích a neobdělávaných plochách, kam může semena přenést vítr či zvíře. Nejčastěji se nachází na půdách bohatých vápníkem a draslíkem. V Dobříchovicích mu tedy svědčí.

Rostlina je to vsuktu velkolepá. Listy mohou dorůstat do značné velikosti, lodyha je až 4 m vysoká. Květenství o průměru 50 cm se 100-150 okoličky může obsahovat až 25 tisíc semen. Kvete v červnu až červenci, semena uvolňuje v srpnu. O klíčivosti semen se toho mnoho neví, životnost semen uváděna i po 15 letech. (V polovině letošního května vyhrála prestižní ekologickou soutěž v kanadském Hamiltonu Z. Tancošová studentka ČVUT, právě za svoji práci o klíčivosti semen bolševníku). Kořenový systém bývá dlouhý i několik metrů a zasahuje do různé hloubky, pravděpodobně při plošném výskytu a na stinných místech dochází k jeho rozmnožování vegetativní cestou.

Proč je nebezpečný?

1. svojí agresivitou a mohutným vzrůstem utlačuje ostatní rostliny, dochází ke změně rostlinného společenstva a následně i živočišného (opouštějí ho např. některé druhy ptactva).
2. je hostitelem některých hub, které napadají kulturní rostliny (např. řepku)
3. na jaře a na podzim, když odumře nadzemní část, dochází k půdní erozi zvláště na svažitých pozemcích, neboť půda zůstává obnažena
4. šťáva obsahuje furokumariny (nejvíce v červnu), které při styku s pokožkou, zvláště po oslunění, mohou způsobit popáleniny (do 2-3 dnů se objevují bolestivé puchýře nebo červenoohnědé plochy - pigmentace přetrvává dlouhou dobu, může se též objevit zvýšená teplota, zimnice, slabost, bolest hlavy, a to i za 6 dnů po kontaktu - citlivější jsou alergici a lidé se světlou pleť, samozřejmě záleží též na délce kontaktu, na množství šťávy při kontaktu apod.)
5. zmenšuje viditelnost podél cest a silnic
6. začíná se objevovat i na orné půdě

Prevence před jeho dalším šířením

- soustavně hubení, nepřipustit vytvoření klíčivých semen
- zamezení šíření na nové lokality
- jak je nebezpečný upozornit děti, které bolševník jednak láká a hrají si s ním, jednak mohou květy se semeny dále roznášet

Možnosti likvidace

biologicky
postupy, které by využívaly přirozených škůdců, jsou zatím v plenkách, v severských státech ověřují spásání dobytkem

mechanicky

- a) ryjí je spolehlivě pouze po přetížení pod krčkem, který je asi 15 cm pod zemí,
 - b) sesekávání stvolu, trháni či kosení není dostatečně účinné, zabránění sice tvorbě semen, rostlinu jako takovou nelikviduje, ale pouze oslabuje, zničí se pouze její nadzemní část, která záhy obrosne. Vyžaduje časté opakování - nevhodnější je stadium mezi kvetením a vysemeněním.
- Doporučuje se suché květní stvolky dát do obalu a na vhodném místě spálit nebo zakopat hluboko do země.

chemicky

[11]

KUKÁTKO 6/95

v současné době nejspolehlivější a neúčinnější je především použití kontaktních herbicidů. Pokusy byly prováděny s řadou látek, nejvíce se osvědčily přípravky Roundup, Rodeo a Touchdown, které zničily bolševník úplně, avšak při plošné aplikaci zničí i další bylinný porost.

Osvědčily se další i přípravky, které nejsou tak razantní, ale zatím v ČR nejsou registrovány. V malých ložiscích (jak je to v Dobřichovicích) je možné použít bodovou aplikaci - náter nebo nástrik.

Komise životního prostředí prosířednictvím obecního úřadu požádala okresní úřad o dotaci na likvidaci bolševníku s tím, že si vše zajistí vlastními silami. (Dotaci jsme obdrželi a nyní žádáme Vás občany, abyste nám poskytli informaci (přes obecní úřad), kde se bolševník vyskytuje, abychom ho mohli zničit.

Budeme používat přípravek ROUNDUP, který injektéři stříkačkou vpravíme do stvolu rostliny takže nepoškodíme v okolí žádné rostliny a nedostane se ani do vody.

za komisi životního prostředí MUUDr. M. Hornychová

Obyvatelé sídliště Za parkem mají ještě v živé paměti dobu, kdy při otočení kohoutkem bylo třeba zadržet dech - tak silná byla "vůně" chlóru, jímž byla voda vydatně nasycena. Nepoživatelná kapalina vznikala nadměrným dávkováním chlorátoru. Studna byla v té době v péči firmy Ubyrest Dobříš. Firma našitější zanikla a o vydatný vodní zdroj se nyní stará řa. DAVAPO.

Oba společníci - pan Ing. Petr Horský a pan Jiří Tausík dostali nesnadný úkol - vyčistit nejen blízké okolí studny - o tom se můžeme přesvědčit na vlastní oči, ale vyčistit i šachtu, dno studny, vybudovat novou lávku pro čerpadla, vyměnit čerpadla, obnovit elektroinstalaci, rozvaděč zajistit proti výpadku, renovovat tlakové nádrže, opravit oplocení... Pro některé práce ve studni bylo třeba nejen horelezecké kvalifikace, ale i dost odvahy a sebezapření. Podářilo se například odsát bahnitou usazeninu ze dna studny. Přitom pramen je tak silný, že vyčerpat vodu ze studny nelze. Bylo tedy nutné se na dne šachty potopit s odsávacím zařízením. Pečlivá práce se vyplátlá. Rozbor vzorku vody, který dne 14.4.95 provedla OHES Zbraslav dopadl "bez ztráty květinčky". Aniž by bylo nutné vodu chlóróvat - laboratorní nález zní: Vzorek vyhovuje z hlediska chemického i bakteriologického i biologického. (nejškodlivější dusičnany: 14,9 mg/l, fekální bakterie 0). Průvodka vzorku neobsahuje strašidelnou poznámku o kojenčích.

Při každém otočení kohoutkem teď můžeme očekávat stálý tlak kapaliny "bez barvy, chuti i zápachu", jak vodu charakterizuje učebnice chemie. Za to, že máme dobrou vodu ve studni a nemusíme ji nosit v lahvičích z obchodu, jménem obyvatele sídliště firmě DAVAPO děkují.

Petr Masiš

KULTURA

ZNOVU KAČENKA ČESKÁ, TENTOKRÁT S NADĚJÍ

Květen 1995 slibuje být v dobřichovickém kulturním a společenském dění-nedění nadějným měsícem. Otevřela jej atmosféra důstojné oslavy 50. výročí ukončení II. světové války. Bezprostředně následující radostný úspěšný pokus baráčníků o obnovení tradice mají pak ukázat, že ve vilové nocležiárně Prahy zůstává stále ještě dost chuti k životu, neuzavřenému do kruhu plastikových seslí za ploty zahrad.

Další květnové datum vyznačilo událost komornější, nicméně podobně naději slibující: Veřejnosti se poprvé představil výsledek nově navázané spolupráce mezi majiteli hotelu Trilobit a Společnosti Dobřichovtce. Vypovídá o ní následující rozhovor, dlužno k němu ale připojit ještě několik vět.

Na počátku transformačního procesu byl často skloňován obrat "rozumní správci majetku" a za oním "rozumní" nebylo slyšet jen kategorie ekonomické. Pro dobřichovickou kulturu se tento rozměr (s výjimkou ojedinelé finanční pomoci) nenaplnil, rozumným správcem svého majetku se ve vztahu k pouřebám svých občanů neukázala ani obec. Základní model místního kulturního života je jednoduchý. Postupně se vzájemně našli lidé, kteří se shodli v odpovědi na základní otázku PROČ? Podářilo se jim stejně postupně nalézt přijatelné odpovědi i na otázky vyplývající: KDO?, PRO KOHO?, ZA CO? a KDE? První tři mohli zvládnout sami. Poslední už nikoliv. Uplynulých pár let dobřichovického kulturního života bylo převážně o tom, jak ubývalo možných odpovědí na tuto otázku. Začínal to být už nudné smutný příběh. V takové situaci má přijít obrat. Přišel v podobě rozumných správců majetku a jejich chuti naplnit dříve anonymní a vlastně cizorodé bývalé rekreační středisko životem, spojeným s místem a jeho lidmi. Vystoupení z anonymity zvládli sami, sami si také našli cestu k naopak do anonymity takřka zatlačeným místním kulturním bezdomovcům. Obec získala nejen další dobrou restauraci, ale také místo pro setkávání, která běžný provoz dobré restaurace překračují.

Společný podvečer v pátek 19. května měl v sobě i trochu nechtěné symboliky navozování násilné přetřesenosti: Dobřichovické veřejnosti se podruhé představil náš přední biochemik a mykolog pan **ing. Jiří Bajer**, jeden z posledních hostů Společnosti Dobřichovtce v době jejího bezdomoví. Přednáška, nazvaná pořadatelem allenovsky **VŠE, CO JSTE CHTĚLI VĚDĚT O HOUBÁCH (ALE BÁL JSTE SE ZEPAT)**, byla tentokrát věnována především jarním houbám a labužnickým rozkoším, které poskytují. Čas zbyl i na mykologické zvláštnosti našeho okolí (Mimochodem, pozemský ráj mykologů od Severní Ameriky po Austrálii se jmenuje Český kras.), určování donesených hub a cenné rady pro zachování houbařova života i jeho úložků.

Malá ukázka jako pozvánka na příští, podzimní setkání s p.ing. Bajerem: Tradiční uchovávání sušených hub v plátěných pytlících našich babiček má jedinou výhodu: kuchyně či spíž krásně voní po houbách. V pytlíku ale po čase najdeme jen trouch s pavučinami. Samičky molí, s nimiž se dnes dělíme tak štedře o domácnost, totiž do sušičích se hub nakladou vajíčka. Nepomůže ani uzavření do neprodyšné nádoby. Nejučinnější pomoc je usušené houby (sušené nejlépe na sítech ze syntetických vláken, např. polyamidu, při teplotě do 40°C na dobře větraném místě, kam nesvíjí přímé slunce) před uložením krátce vyhrát v troubě nad 80°C, samozřejmě opatrně, aby se houby nepřipálily nebo dokonce neshořely. Teplota spolehlivě zničí všechny hmyzí zárodky. Takto ošetřené houby je pak nejlépe ukládat do tmavých zábrusových lahví se širokým hrdlem, kde vydrží řadu let. Také před uložením v mrazničce je třeba houby ošetřit, přesněji řečeno zabít, tedy inaktivovat enzymy. Vražedný akt můžeme vykonat dvojným způsobem. V obou případech houby nejprve očistíme a nak: jíme. Pak je pět až deset minut povaříme v menším množství slané vody, zcedíme, naporcujeme do kelímků nebo mikrotenových sáčků, necháme vychladnout a vložíme do mrazničky. Druhý způsob je shodný s přípravou smaženice, samozřejmě s vynecháním tuhu a koření. Ve chvíli, kdy bychom do skutečné smaženice přidávali vajíčko, přestane se houby zahřívát a stejně jako v prvním případě rozdělíme a necháme vychladnout.

Můžeme se tedy těšit na podzimní pokračování, které bude spojeno také s výpadem do houbářského terénu. Do té doby vás hotel Trilobit a Společnost Dobřichovtce pozvou na setkání s hudbou, filmem a dalšími zajímavými tematy.

L.P.

NOVÁ AKTIVITA SPOLEČNOSTI DOBŘICHOVCE A HOTELU TRILOBIT

Na kopci nad Dobřichovicemi, na pravém břehu řeky Berounky, stojí na konci ulice Na vyhlídce objekt, který dobřichovičtí vnímají jako rekreační středisko. Kolem objektu často pobíhal volně puštěný vlček, a tak se mnozí občané Dobřichovic tomuto místu raději vyhýbali.

Dnes k tomuto objektu vedou směrové tabule s nápisem TRILOBIT. Novým majitelem je firma UNITECH spol. s r.o. Její jednatel, Ing. Pavel Čámbala, nám odpovídal na několik zvědavých otázek.

K: Pane inženýre, mohl byste pro čtenáře Kukátka v krátkosti charakterizovat **TRILOBIT**?
P.Č.: Se změnou majitele se změnilo i poslání tohoto objektu. Je provozován na komerční bázi. Jídla
objektu jsme upravili na restauraci v úrovni druhé cenové skupiny s tanečním parketem. Restaurace
je otevřená jak pro hosty, kteří jsou u nás ubytováni, tak pro Dobříšickou veřejnost. Pokoje jsme
doplnili o sprchový kout a nabízíme je jako dvoulůžkové s možností přistýlky.

K: A co jiného přinese změna majitele obyvatelům Dobříšovic? Víciak tu sice už nepobíhá, ale
jenom další restaurace?

P.Č.: Náš podnikatelský záměr s tímto objektem je složen z několika segmentů. V jednom z nich jsou
aktivy pro obyvatele Dobříšovic. Jsem přesvědčen, že i v Dobříšovicích je řada lidí, kteří čas
od času rádi ve svém volném čase odejdou od televize za zábavou do jiného prostředí. Že tato aktivita
by mohla najít v Dobříšovicích odezvu, na tom jsme se schodli se zástupci Společnosti Dobříšovic.

K: Máte už konkrétní představu o této vaší společné aktivitě?

P.Č.: Ano. Společnost Dobříšovice a hotel **TRILOBIT** připraví pro obyvatele Dobříšovic na každý
měsíc několik zajímavých a zábavných večerů. Tuto nabídku vydáme formou letáčku tak, aby každý,
kdo bude mít o něco z této nabídky zájem, si mohl včas upravit svůj pracovní a osobní program
a případně se domluvit s přáteli.

Na příklad 19. května to bylo povídání o houbách s předním odborníkem Ing. Baierem, 13.
a 20. května country večer s hudbou a ukázkami country tanců. Chceme také v nejbližší době vytvořit
podmínky a nabídnout jakousi kinokavárnu. Budeme pokračovat v diskotékách pro děti patřících až
osmých tříd. Pro ně máme od září připravenu výuku diskotékových tanců pod vedením tanečního
mistra z Prahy.

Společnost Dobříšovice i my jsme přesvědčeni, že společně najdeme takovou strukturu nabídky,
kteřá se setká s příznivým ohlasem mezi obyvateli obce Dobříšovice.

K: Děkuje se rozhovor. Přejeme Společnosti Dobříšovice, aby se jí společně s hotelem **TRILOBIT**
podařilo realizovat své nápady a obohatit tak život v Dobříšovicích o nový prvek.

P.Č.: Děkuji i jménem Společnosti Dobříšovice. Ale všechno záleží na lidech. O tom, že tato aktivita
má v Dobříšovicích smysl, mě přesvědčil dětský karnaval, který jsme nedávno pořádali a průběh
diskoték pro děti patřících až osmých tříd zdejší školy.

LOUTNOU I IMEČEM ...

vládné hradní posádka na středověkém hradě **TOČNÍKU**. Od 1. do 6. července zřícenina ožije
dobovými postavami. Kromě velkolepé bitvy (dvakrát denně bude hrad bráněn rytíři v brnění,
dobýván divokými lapky z okolních hvozdu) můžete navštívit středověkou vesnici, kde hrnčíři
krouží a vypalují hliněné nádoby, pastýři vyhánějí ovce na pastvu. Po mohutném mostě přes
medvědí příkop vstoupíte na hradní trziště, kde v čínorodé práci zastihnete platiněře, kováře,
kožešníky, rolníkáře, prodávče drahokamů, tkalce, pekáře, žebráky, zloděje a biřice.

Hradní palác pak skrývá opravdu pravou středověkou křmu s pečenými selaty a medovinou,
alchymistickou dílnu, hradní divadlo s tanečnickými zpěváky. Každý si může střelit z luku či kuše,
promluvit se sokolníky, navštívit hradní muzeum ve vysoké věži i velkolepou konírnu s rozsáhlou
stájí v podzemí hradu. Děti se mohou svést na koni, dospělí si dají pozor - biřici trestají každou
cigaretu uvržením provinilce do klády.

Zajímavá podivná rozhodně stojí za celodenní výlet. Autem směr Beroun - Žebrák - Točnick.
Vlakem do zastávky Praskolesy, odtud je po značené cestě asi 6 km na hrad.

Petr Musil

[14]

KUKÁTKO 6/95

O MENŠÍCH LIDECH

Milé Kukátko,
jako již tradičně píšeme Ti o našich jarních zážitcích.

Letos jsme toho již zvládli strašně moc. Zúčastnili jsme se dvou celostátních soutěží, ve kterých
jsme zúčastnili nováčky, takže po loňských prvních místech to bylo horší, ale příští rok na nás určitě
čeka prvenství, jak v Dobývání severního pólu v Nové Pace, tak trofej Velikonočního berana. O jarních
prázdninách jsme vyrazili na hory a Kalek v Krušných horách byl svědkem našich zimních
radovánek a hlavně našeho zimního bivakování. Několikrát jsme se sešli na naší základně na Vráží
a pracovali a pracovali, abychom jí měli hezkou a praktickou.

Naším nej-
živějším zážitkem je
"Bobří stezka 1995",
kteřá se koná vždy na
narozeníny našeho
oddílu Bobří. Letos
jsme už slavili naro-
zeniny deváté. Zú-
častnit se mohli ti
nejlepší z nás, ti kteří
již prošli druhým
stupněm našeho vý-
chovně-výcvikového
systému - Zálesáckým
minimem a Svišti
stopou a už oslavili
14. narozeniny. Start
byl v pátek 28. dubna
večer na základně,

kde závodníci skoro hodinu luštili tajnou zprávu, pak odesli do tmavých brdských lesů a bivakovali.
V sobotu ráno jsme na ně již čekali na Černolických skalách, kde si zkusili své natrénované umění
z umělé lezecké stěny na opravdové skále. Všichni byli jak veverka. Po cestě na Skalku ještě dopravili
své vlastnoručně vyrobené luky a na Skalce zkusili jejich funkčnost a také předvedli, jak by dovedli
pomoci zraněnému kamarádovi. V Řevnicích na ně pak čekala nejočekávanější disciplína, diváci
se už nemohli dočkat. Připraveno bylo několik kánoí, na kterých závodníci měli převzít naše mřhata
až do Dobříšovic. Pak jsme vše sbalili a na naše kluky čekali na základně. Všichni zvládli všechny
úkoly skoro na jedničku, ale přesto vyhrál Pája (Pavel Vondrák). Večer jsme pak zapálili krásné
ošklivou čarodějnicí.

Protože se už blíží prázdniny, chtěli bychom pozvat děti od 7 - 18 let na náš tábor Zálesácké
léto 95, které pořádáme v Černošicích 6. - 25. 8. 1995. Chystáme zase spoustu zábavy v pékné přírodě,
stanování, výlety, vodácký výcvik s puťákem, zálesáckou abecedu, vyhlídkový let nad okolím, ukázkou
hasičů a ještě mnoho dalšího za 3.100 Kč. Protože se chceme zúčastnit výběrového řízení vyhlášeného
OÚ Dobříšovice, děti z Dobříšovic mohou získat slevu!

Tak ahoj v létě - Zálesáci
P.S. Doufáme, že se mezi nás někdy přijede podívat i naše oblíbené Kukátko.

Agentura Jépépé hlásí

Znamý středočeský cimmanolog, čestný člen Společnosti Dobříšovice a mnoha
společností jiných, včetně učenců, nám sdělili, že při své každodenní procházce od

[15]

KUKÁTKO 6/95

hotelu. Pod vinicí k hostinci Na hřišti objevili ve viničné aleji záhadné mužské šlápoty mířící ven z obce. Pomocí metody radiokarbonového datování a krejčovského metru určili jejich stáří a velikost, která se k jeho velkému překvapení shodovala s číslem obuvi světově proslulého českého myslivce a vzedlavatele, Jára Cimrmana. "Vezmeme-li dále v úvahu", sdělili nám, "že stáří nalezených stop odpovídá době, kdy malý Jára opouští rodný kraj a vydává se do Evropy, nemám již o jeho dlouho hledaném rodišti žádné pochybnosti. O tom, že to je právě naše obec, svědčí i to, že objevené stopy míří od ní, přičemž žádné Mistrovny stopy vedoucí do ní nalezeny nebyly! Jak by mohl Mistr z naší obce odejít, když do ní nikdy nepřišel? Jediné tak", odpověděl si učenec na vlastní otázku, "že se v Dobřichovicích narodil!"

Na základě této skutečnosti hodlají prý někteří členové obecního zastupitelstva iniciovat návrh, aby z územního plánu byla vypuštěna výstavba nového mostu a z ušetřených prostředků byl postaven pomník slavnému rodákovi, případně zřízeno jeho muzeum v hale Bios. Kromě přínosu kulturního by prý přijetí tohoto návrhu umožnilo i dalším generacím dobřichovických občanů pokračovat v debatách o stavbě nového mostu.

HgS

INZERCE

CENA INZERCE V KUKÁTKU 1995

Souhrnné inzeráty: do 20 slov 20 korun
každé další slovo 2 koruny
Podnikatelé: do 20 slov 50 korun
Plošná reklama: každé další slovo 5 korun
celá strana 900 korun
1/2 strany 500 korun
první opakování: slova 5% z pův. částky
každé další opakování: slova 10% z pův. částky
Inzeráty se mohou podávat na adresu redakce
nebo ve filiálce Evrobanky v Dobřichovicích.

Úhrady: v hotovosti, slevoukou na účet 1003035/3200.
Při větších plátech (celostránkové inzeráty) fakturou.

FIXA & VLACH

TOPENÁŘSKÁ A INSTALATÉRSKÁ FIRMA

NABÍZÍ

DODÁVKY, INSTALACE A OPRAVY

* ústředního vytápění (elektrokotlí, kotlí na zemní plyn i propan ap.),
včetně tech. návrhů, projektů, revizí, tepelných izolací, náterů ...

* rozvodů vody (i v plastech), odpadů, kanalizačních přípojek, bojlerů,
čerpadel, vybavení koupelen, WC ap., úpraven pitné vody ...

Všenory, Brunšov 363 tel.: (02) 991 23 87, (02) 991 15 27

K 6/95 - 01

Kukátko chce být informačním bulletinem i volnou tribunou názorů občanů a příznivců Dobřichovic a okolí. Texty v něm zveřejněné tedy nutně nemusí vyjadřovat stanovisko redakční rady.
Redakční rada si dovoluje požádat laskavé příspěvatelky, aby své příspěvky odevzdávaly v čitelné podobě, t.j. pokud možno alespoň ve strojopise. Redakce uvítá i příspěvky na disketách 3,5" i 5,25" v editoru WordStar, MSWord, AmiPro, WordPerfect, T602 i ve formátu ASCII. Děkujeme za pochopení.

DOBŘICHOVICKÝ ZPRAVODAJ - KUKÁTKO. Schváleno odborem kultury ONV Praha-záp. 14.3.1985 a registrováno pod č.321002585, nová registrace č.3210028790 ze dne 5.11.1990. Vydává Společnost Kukátko, řídí redakční rada ve složení: Doc.Dr.E.Caldá, PhDr.V. Czumalo, ing.D.Havlik, ing.M.Kadlecová, PhDr.J.Matl (předseda), Mgr.P.Musil. Tisk Jan Kaliba, Modřany. Cena 3 Kč. Uzávěrka tohoto čísla 21.5.1995, uzávěrka příštího čísla 20.6.1995. Adresa: Jiří Matl, Strmá 139, 252 29 Dobřichovice.

Kukátko prodávají: obchodní dům Zámeček, Š+V Shop v ul. 5.května, novinyový stánek u nádraží, koloniál p.Čižterka v Zelené ul., prodejna paní Nešporové u mostu.

**TISK
KALIBA**

U Domu služeb 166/5
143 00 Praha 4 - Modřany

tel. 402 - 57 - 32

tel. + fax. 402 - 57 - 33

barvotisky ofsetem
do formátů A 3, A 2
na čtyřbarevném stroji

SHINOHARA,

fotosazba,

šití V 1, lepení V 2,

XEROX